

ОБЛІК ТОВАРНИХ ОПЕРАЦІЙ У ТОРГОВО-ЗАКУПІВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ СПОЖИВЧОЇ КООПЕРАЦІЇ

О Озеран Н.М., 2012

Висвітлено актуальні питання раціональної побудови обліку товарних операцій у торгово-закупівельних підприємствах системи споживчої кооперації України за книжково-журнальною формою.

Deals with issues of building a rational accounting of commodity transactions in trade and procurement enterprises of Consumer Cooperatives in Ukraine by book and magazine form.

Постановка проблеми. В сучасних умовах господарювання торгово-закупівельні підприємства (ТЗП) у системі споживчої кооперації в основному функціонують у складі ринків і є підприємствами для закупівлі і реалізації сільськогосподарських продуктів та інших товарів. ТЗП здійснюють закупки та продаж м'яса і м'ясопродуктів, птиці, риби, яєць, молока і молокопродуктів, тваринних і рослинних жирів, картоплі, свіжих і перероблених овочів, фруктів, ягід, винограду, баштанних культур, горіхів, садових квітів та інших сільськогосподарських продуктів, придбаних від населення, підсобних селянських (фермерських) господарств і сільськогосподарських підприємств. Крім того, ТЗП приймають для продажу свіжу та перероблену продукцію від заготівельних, переробних, торговельних та інших підприємств. Отже, через ТЗП проходить значна кількість товарних ресурсів, які потребують відповідного обліку і контролю.

Враховуючи вимоги Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [3], запровадження Міністерством фінансів України нового Плану рахунків бухгалтерського обліку [10], прийняття Положень (стандартів) бухгалтерського обліку, розроблених відповідно до вимог Міжнародних стандартів фінансової звітності в системі споживчої кооперації України, виникла нагальна необхідність у заходах, спрямованих на удосконалення методики та організації бухгалтерського обліку. Потрібно розробити план рахунків бухгалтерського обліку, адаптований до специфіки діяльності системи споживчої кооперації, методику аналітичного обліку і відображення в обліку господарських операцій в облікових регістрах, що відповідають вимогам книжково-журнальної форми та які б відповідали обліковим методикам Міністерства фінансів України і забезпечували аналітичність облікової інформації з метою її використання для ефективного управління та контролю. Отже, торгово-закупівельні підприємства ринків споживчої кооперації потребують застосування раціональної методики обліку товарних операцій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Організації обліку товарних операцій, особливо аналітичного, в підприємствах і організаціях відводиться надзвичайно велике значення. В Законі України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» зазначено: «Інформація, що міститься у прийнятих до обліку первинних документах, систематизується на рахунках бухгалтерського обліку в регістрах синтетичного та аналітичного обліку шляхом подвійного запису їх на взаємопов'язаних рахунках бухгалтерського обліку. ... Дані аналітичних рахунків повинні бути тотожні відповідним рахункам синтетичного обліку на перше число кожного місяця» [3, с. 3]. В Інструкції про застосування плану рахунків бухгалтерського обліку [6] визначено, що вести аналітичний облік, тобто застосовувати чи не застосовувати в обліку рахунки третього і нижчих порядків, підприємство вирішує самостійно. Причому підприємство може вводити нові субрахунки, зважаючи на потреби управління, контролю, аналізу і звітності з обов'язковим збереженням кодів субрахунків, передбачених Планом рахунків [10].

Проф. Ф.Ф. Бугинець вважає, що «аналітичні рахунки формуються на підставі інформації, що узагальнюється та об'єднується на відповідному рівні. Їх склад і, певною мірою, зміст визначаються конкретною характеристикою господарських операцій, завданнями контролю та аналізу господарської діяльності на підприємстві» [2, с.172]. А відомий український теоретик з проблем теорії бухгалтерського обліку проф П.П. Німчинов наголошував, що «аналітичний облік трудомісткий, але дуже важливий для надійного контролю за збереженням власності, за ефективним і доцільним використанням коштів в інтересах суспільства, для оперативного керівництва господарством» [7, с. 96].

В організаціях і підприємствах споживчої кооперації з 1952 р. застосовується книжково-журнальна форма, яка не втратила актуальності й сьогодні, тому що майже 80 % суб'єктів господарювання її використовують у практичній діяльності.

У 2000–2001 роках для організацій і підприємств споживчої кооперації України колектив науковців кафедри бухгалтерського обліку Львівської комерційної академії (науковий керівник проф. В.О. Озеран) за участю начальника управління бухгалтерського обліку, звітності і корпоративних прав Укоопспілки А.М. Волошина розробив Інструкцію про застосування книжково-журнальної форми бухгалтерського обліку в організаціях і підприємствах споживчої кооперації [5], запроваджену в практику з 1 січня 2002 року. Апробація названого документа в практичній діяльності засвідчила про правильний напрям подальшого розвитку організації та методики бухгалтерського обліку в системі споживчої кооперації.

Постановка завдання. Метою статті є дослідження актуальних проблем та раціоналізація побудови обліку товарних операцій у торгово-закупівельних підприємствах споживчої кооперації України за книжково-журнальною формою відповідно до чинного законодавства та нормативних документів Міністерства фінансів України й Укоопспілки.

Виклад основного матеріалу. Згідно з вимогами книжково-журнальної форми бухгалтерського обліку масові операції з товарно-матеріальними цінностями й грошовими коштами відображають у спеціалізованих журналах, які є накопичувальними регістрами аналітичного обліку. Розвиваючи аналітичний облік, який здійснюють у журналах у вартісному вимірі, відкривають аналітичні рахунки для обліку наявності та руху цінностей за кількістю і сумою в спеціальних книгах або картках. У такому випадку складають оборотні відомості для проведення звірок з журналами.

За книжково-журнальної форми бухгалтерського обліку широко застосовують накопичувальні регістри: журнали для обліку масових операцій; розроблювальні відомості, в яких протягом місяця реєструють документи за однорідними операціями; накопичувальні меморіальні ордери.

В основу побудови форм журналів покладено низку загальних принципів. У кожному журналі передбачені розділи для запису операцій за дебетом і кредитом відповідного рахунка (субрахунка), а також залишків коштів та цінностей. У графах розділів журналів надруковані коди та назви основних кореспондуючих рахунків (субрахунків). У низці журналів передбачені графи для відображення оборотів з продажу товарів, готової продукції тощо. Отже, журнали є регістрами синтетичного й аналітичного обліку за відповідними рахунками та субрахунками і, разом з тим, виконують функції оборотних відомостей за рахунками аналітичного обліку. Необхідно пам'ятати, що «підприємства роздрібно́ї торгівлі, що застосовують метод оцінки товарів за ціною продажу, можуть аналітичний облік товарів вести в сумовому вираженні» [6].

За книжково-журнальної форми бухгалтерського обліку всі первинні документи, якими оформлені господарські операції, матеріально відповідальні особи торгово-закупівельних підприємств додають до звітів та подають у бухгалтерію для перевірки, опрацювання та затвердження. Звіти, як правило, складають у двох примірниках (під копірку) кульковою ручкою, за допомогою друкарських машинок, принтерів, засобів механізації та іншими засобами. Перший примірник звіту

разом з документами здають у бухгалтерію, а другий – з розпискою бухгалтера про перевірку і прийняття звіту залишається у матеріально відповідальній особі.

Первинні документи, створені в електронному вигляді, застосовують у бухгалтерському обліку за умови дотримання вимог законодавства про електронні документи та електронний документообіг [4].

Первинні документи, що пройшли в бухгалтерії перевірку та опрацювання, повинні мати відмітку (дату та підпис), яка виключає можливість їхнього повторного використання. Документи, що підлягають затвердженню, повинен підписати керівник підприємства, організації або його заступник. Відповідають за достовірність даних у документах, своєчасне та якісне їхнє складання, передавання у встановлені графіком документообігу терміни для відображення в бухгалтерському обліку особи, які склали й підписали ці документи. Графік документообігу, складений на рік та затверджений керівником підприємства, є обов'язковим для усіх адміністративних і оперативних працівників.

Для синтетичного обліку товарів у торгово-закупівельних підприємствах споживчої кооперації використовують субрахунок 2822 «Товари в роздрібній торгівлі» рахунка 28 «Товари». Вартісний аналітичний облік товарів здійснюють за продажними (роздрібними) цінами у журналі № К-3 за кожною матеріально відповідальною особою, а за бригадною відповідальністю – за кожною бригадою на окремому аналітичному рахунку. Записи в журнал здійснюють на підставі перевірених, опрацьованих та затверджених товарно-грошових звітів. У бухгалтерії під час приймання та перевірки товарно-грошових звітів встановлюють:

- наявність всіх документів, зазначених у звіті, правильність їхнього оформлення, відповідність дат прибуткових і видаткових документів звітному періоду, наявність підпису матеріально відповідальної особи;
- наявність підстав і законність господарських операцій;
- відповідність залишків товарів і тари на початок звітного періоду залишкам, відображеним у попередньому звіті на кінець звітного періоду, або фактичним залишкам в інвентаризаційному описі, якщо на звітну дату проводили інвентаризацію;
- відповідність залишків товарів на початок звітного періоду записам у журналі № К-3;
- повноту оприбуткування у звітному періоді товарів за виданими довіреностями, сплаченими або прийнятими до сплати товарними документами;
- правильність арифметичних підрахунків у звіті та в доданих до нього документах;
- відповідність сум внутрішнього переміщення товарів і тари сумах, зазначеним у звітах інших об'єктів роздрібної торгівлі;
- відповідність суми виручки, зазначеної у видатковій частині звіту, сумі, вказаній у прибутковій частині касового звіту.

Під час опрацювання товарно-грошових звітів у прибутковій частині в окремих графах за кореспондуючими рахунками відображають суми надходження товарів, тари та податкового кредиту з ПДВ.

У видатковій частині товарно-грошового звіту відображають собівартість реалізованих товарів, інше вибуття (переміщення) товарів та вибуття (переміщення) тари. У разі реалізації тари її спочатку необхідно оприбуткувати до складу товарів, а потім відобразити у собівартості реалізованих товарів. Окремо відображають суму доходу від реалізації товарів (роздрібний товарооборот). Під час реалізації товарів, звільнених від оподаткування, в графі «у тому числі роздрібний товарооборот від продажу товарів, звільнених від оподаткування» за кожним первинним документом записують відповідні суми.

Роздрібний товарооборот від продажу товарів за готівку визначають за підсумком сум, відображених за дебетом субрахунка 301 «Каса в національній валюті» з кредиту субрахунка 7022 «Дохід від реалізації товарів у роздрібній торгівлі». Роздрібний товарооборот від продажу товарів за безготівковим розрахунком визначають за підсумком сум, відображених за дебетом субрахунка

361 «Розрахунки з вітчизняними покупцями» з кредиту рахунка 7022 «Дохід від реалізації товарів у роздрібній торгівлі».

Крім того, за підсумками відповідної графи на лицьовій стороні визначають оборот від продажу товарів, звільнених від оподаткування.

У журналі № К-3 записи господарських операцій групують за розділами:

- дебет субрахунка 2822 «Товари в роздрібній торгівлі»;
- кредит субрахунка 2822 «Товари в роздрібній торгівлі»;
- залишок;
- кредит субрахунка 7022 «Дохід від реалізації товарів у роздрібній торгівлі»;
- кредит субрахунка 631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками».

Підсумкові дані кожного товарно-грошового звіту записують в одному рядку відповідного особового рахунка. Так, дані звіту за перший звітний період записують у першому рядку, де вже відображено залишок товарів на початок звітної періоду. Дані звіту за другий звітний період – у другому рядку тощо. Результати інвентаризації відображають у журналі окремим рядком.

Підсумок кожного рядка журналу за дебетом субрахунка 2822 «Товари в роздрібній торгівлі» має дорівнювати підсумку оприбуткованих товарів за звітом матеріально відповідальної особи, а підсумок рядка журналу за кредитом субрахунка 2822 «Товари в роздрібній торгівлі» – підсумку товарів, що вибули. Правильність записів перевіряють арифметичним способом: до суми залишку товарів на початок періоду додають суму, що відображена у графі «Разом за дебетом» і віднімають суму, записану у графі «Разом за кредитом». Одержаний результат має дорівнювати сумі, відображеній у графі «Залишок».

У розділі за кредитом субрахунка 7022 «Дохід від реалізації товарів у роздрібній торгівлі» записують суми операцій, що включають до складу роздрібно-товарообороту, зокрема: від продажу товарів за безготівковим розрахунком та звільнених від оподаткування.

Останні граfi журналу № К-3 використовують для запису сум за кредитом рахунка 631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками» та дебетом рахунків (субрахунків): 641 «Розрахунки за податками» (суми податкового кредиту з ПДВ); 374 «Розрахунки за претензіями» (суми претензій до постачальників, транспортних організацій) тощо, крім суми транспортно-заготівельних витрат (ТЗВ), які обліковують на субрахунку 2892 «Транспортно-заготівельні витрати в роздрібній торгівлі».

Аналітичні рахунки матеріально відповідальних осіб у журналі № К-3 відкривають на місяць або на рік. В організаціях із невеликою кількістю роздрібних торговельних підприємств (структурних підрозділів) особові рахунки, як правило, відкривають на місяць, а в організаціях із великою кількістю підприємств доцільно відкривати аналітичні рахунки на рік. Під час відкриття аналітичних рахунків у журналі на всіх сторінках у вільних графах повинні бути записані однакові коди кореспондуючих рахунків (субрахунків).

У кінці місяця за аналітичними рахунками кожної матеріально відповідальної особи підраховують підсумки за всіма графами журналу, за винятком граfi «Залишок». Підсумки записують у рядку «Разом».

Для узагальнення інформації про рух і залишки товарів об'єктів роздрібно-торгівлі використовують зведений журнал № К-3 (зв). Якщо в підсумковому рядку журналу № К-3 (зв) записані суми за дебетом субрахунка 2822 «Товари в роздрібній торгівлі» у кореспонденції з субрахунком 2822 «Товари в роздрібній торгівлі», то суми повинні бути тотожними із сумами, записаними за кредитом субрахунка 2822 «Товари в роздрібній торгівлі» в кореспонденції з субрахунком 2822 «Товари в роздрібній торгівлі». Такі записи відображають внутрішнє переміщення товарів з одного об'єкта роздрібно-торгівлі в інший у межах одного підприємства (організації).

Зустрічні суми за кореспондуючими рахунками (субрахунками) звіряють також із записами в інших журналах, а саме: за субрахунками 301 «Каса» і 311 «Рахунки в банках» (журнали № К-1, № К-1а), за субрахунками 2811 «Товари в оптовій торгівлі» (журнал № К-2); 2823 «Товари і

продукти в закладах ресторанного господарства» (журнал № К-4); 2824 «Товари у заготівлях» (журнал № К-5), 2601 «Готова продукція» (журнал № К-6) тощо.

На підставі підсумкових даних журналу № К-3 (зв) складають меморіальні ордери відповідно до закріплених порядкових номерів. Під час складання меморіальних ордерів необхідно враховувати, що:

– до меморіального ордера на оприбуткування товарів у об'єкті роздрібної торгівлі (за дебетом субрахунка 2822 «Товари в роздрібній торгівлі») включають суму внутрішнього переміщення товарів та не включають зустрічних сум в кореспонденції з субрахунком 2811 «Товари в оптовій торгівлі»;

– до меморіального ордера на вибуття товарів з об'єкта роздрібної торгівлі (за кредитом субрахунка 2822 «Товари в роздрібній торгівлі») не вносять зустрічні суми в кореспонденції з субрахунками 2822 «Товари в роздрібній торгівлі» (внутрішнє переміщення) та 2811 «Товари в оптовій торгівлі»;

– до меморіального ордера за кредитом субрахунка 7022 «Дохід від реалізації товарів у роздрібній торгівлі» не вносять зустрічні суми в кореспонденції з субрахунком 301 «Каса в національній валюті».

Для обліку транспортно-заготівельних витрат (затрат на придбання (заготівлю) товарів, оплату тарифів (фрахту) за навантажувально-розвантажувальні роботи й транспортування товарних запасів усіма видами транспорту до місця їхнього використання, включаючи витрати зі страхування ризиків транспортування запасів) використовують субрахунок 2892 «Транспортно-заготівельні витрати в роздрібній торгівлі». Вартісний аналітичний облік ТЗВ здійснюють у книзі № К-39. Сума транспортно-заготівельних витрат, що узагальнена за звітний місяць на цьому рахунку, підлягає розподілу між сумою залишку товару на кінець місяця і сумою товарів, що реалізовані або вибули за місяць.

Суму транспортно-заготівельних витрат на товари, що реалізовані за місяць, відображають за дебетом субрахунка 9022 «Собівартість реалізованих товарів у роздрібній торгівлі» з кредиту субрахунка 2892 «Транспортно-заготівельні витрати в роздрібній торгівлі», а на товари, що вибули, – за дебетом відповідних субрахунків з кредиту субрахунка 2892 «Транспортно-заготівельні витрати в роздрібній торгівлі». На підставі записів у книзі № К-39 визначають сальдо ТЗВ на кінець звітного місяця, що відносять до залишку товарів.

На підставі розрахунку складають окремий меморіальний ордер за кредитом субрахунка 2892 «Транспортно-заготівельні витрати в роздрібній торгівлі» у дебет відповідних рахунків (субрахунків).

На роздрібних торгових підприємствах облік товарів здійснюють за продажними цінами, в які входить первісна ціна товару (собівартість) та торгова націнка. Для обліку торгової націнки використовують субрахунок 2852 «Торгова націнка на товари в роздрібній торгівлі».

Вартісний аналітичний облік торгової націнки здійснюють у книзі № К-39. Протягом місяця за кредитом субрахунка 2852 «Торгова націнка на товари в роздрібній торгівлі» в кореспонденції з субрахунком 2822 «Товари в роздрібній торгівлі» відображають торгову націнку на товари, що надійшли. За дебетом субрахунка 2852 «Торгова націнка на товари в роздрібній торгівлі» записи здійснюють на підставі розрахунку торгової націнки на товари, що реалізовані та вибули (див. таблицю).

Торгову націнку на реалізовані товари відображають за дебетом субрахунка 9022 «Собівартість реалізованих товарів у роздрібній торгівлі» з кредиту субрахунка 2852 «Торгова націнка на товари в роздрібній торгівлі» методом «червоне сторно». Торгову націнку на товари, що вибули, відображають за дебетом субрахунка 2852 «Торгова націнка на товари в роздрібній торгівлі» з кредиту різних рахунків (субрахунків).

На підставі розрахунку складають меморіальний ордер за кредитом субрахунка 2852 «Торгова націнка на товари в роздрібній торгівлі» у дебет субрахунка 9022 «Собівартість реалізованих товарів у роздрібній торгівлі» методом «червоне сторно».

назва організації (підприємства)

Розрахунок
торгової націнки на товари, що реалізовані та вибули
за _____ 20__ року

№ з/п	Зміст	Сума
1	Сума торгової націнки на:	
	а) залишок товарів на початок місяця	
	б) товари, що надійшли за місяць	
	Разом (ряд. 1а + ряд. 1б)	
2	Вартість товарів за обліковими цінами:	
	а) залишок на початок місяця	
	б) надійшло товарів за місяць	
	Разом (ряд. 2а + ряд. 2б)	
3	Середній відсоток торгової націнки (ряд. 1 : ряд. 2 x 100)	
4	Вартість товарів за обліковими цінами:	
	а) реалізованих	
	б) що вибули	
	Разом (ряд. 4а + ряд. 4б)	
5	Сума торгової націнка на:	
	а) реалізовані товари (ряд. 4а x ряд. 3 : 100)	
	б) товари, що вибули (ряд. 4б x ряд. 3 : 100)	
	Разом (ряд. 5а + ряд. 5б)	
6	Торгова націнка на залишок товарів на кінець місяця (ряд. 1 – ряд. 5)	

Примітка. Усі рядки розрахунку, крім рядка 3, заповнюють у гривнях без копійок, а рядок 3 – у відсотках з точністю до двох знаків після коми.

Розрахунок склав : _____

(підпис)

(прізвище та ініціали)

«__» _____ 20__ р.

Висновки та перспективи подальших досліджень. На основі дослідження, вивчення практичного досвіду діяльності торгово-закупівельних підприємств системи споживчої кооперації України, опрацювання чинних нормативних документів та літературних джерел обґрунтовано і запропоновано методику та організацію аналітичного обліку товарних операцій з використанням книжково-журнальної форми бухгалтерського обліку.

1. Бутинець Т.А. Документування господарських фактів: теорія, методологія, комп'ютеризація: наукове видання / Т.А. Бутинець. – Житомир: ЖІТІ, 1999. – 412 с. 2. Бутинець. Ф.Ф. Теорія бухгалтерського обліку: підруч. для студ. вузів / Ф.Ф. Бутинець. – [вид. 2-ге, доп і перероб.] – Житомир: ЖІТІ, 2000. – 640 с. 3. Україна. Закон. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні від 16.07.1999 р. № 996-XII-ВР: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=996-14>. 4. Україна. Закон. Про електронні документи та електронний документообіг від 22 травня 2003 р. № 851-IV: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=851-15.5>. 5. Інструкція про застосування книжково-журнальної форми бухгалтерського обліку в організаціях і підприємствах споживчої кооперації: постанова правління Укоопспілки від 19.12.2001 р. № 304. – К.: Укоопспілка, 2002. – 215 с. 6. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: наказ Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 року № 291: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://pro-u4ot.info/index.php?section=browse&CatID=28&ArtID=82>. 7. Німчинов П.П. Загальна теорія бухгалтерського обліку / П.П. Німчинов. – К.: Видавниче об'єднання «Вища школа», 1977. – 240 с. 8. Озеран В.О. Книжково-

журнальна форма бухгалтерського обліку у споживчій кооперації / В.О. Озеран // Зб. наук. пр. Вісник Львівської комерційної академії серія економічна. – 2004. – № 15. – С. 108–112. 9. Озеран В.О. Стан та проблеми розвитку бухгалтерського обліку в споживчій кооперації України / В.О. Озеран, А.В. Озеран // Вісник Житомирського державного технологічного університету. Серія: Економічні науки. – 2007. – № 3 (41). – С. 74–80. 10. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств та організацій: наказ Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 року № 291: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1037.6>. 11. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств та організацій споживчої кооперації України (Укоопспілки): постанова правління Укоопспілки від 19.12.2001 р. № 304: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1037.665>. 12. Положення про порядок обліку руху товарів і готівки в об'єктах роздрібної торгівлі і ресторанного господарства споживчих товариств, споживспілок, їх підприємств (об'єднань), інших суб'єктів господарювання Центральної спілки споживчих товариств України (Укоопспілки): постанова третіх зборів Ради Центральної спілки споживчих товариств України двадцятого скликання від 10.11.2010 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?user=a&stru=2#Organ>.

УДК 657 (477)

Я.В. Олійник

ДВНЗ “КНЕУ імені Вадима Гетьмана”,
кафедра бухгалтерського обліку

МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВ

© Олійник Я.В., 2012

Виконано оцінку нормативно-правових актів, які регулюють формування облікової політики підприємств та містять пропозиції щодо їх удосконалення.

The article includes assessment of regulations that govern the formation of accounting policy and business containing proposals for their improvement.

Постановка проблеми. Підприємствам України надано можливість самостійно формувати облікову політику, спрямовану на складання фінансової звітності; забезпечення інформацією користувачів для контролю за дотриманням законодавства при здійсненні підприємством господарських операцій, їх доцільністю, наявністю, рухом та використанням майна і зобов'язань, матеріальних, трудових і фінансових ресурсів; надання можливості користувачам порівнювати фінансові звіти підприємства за різні періоди та фінансові звіти різних підприємств.

Нормативно-правові акти, які регламентують бухгалтерський облік в Україні, допускають вибір принципів, методів і процедур ведення бухгалтерського обліку з декількох можливих. Проте чинні нормативні акти не регулюють дії, якщо щодо конкретної операції, іншої події та умови в положеннях (стандартах) бухгалтерського обліку та інших нормативно-правових актах з бухгалтерського обліку і фінансової звітності не встановлено принципів, методів і процедур ведення бухгалтерського обліку, які дадуть змогу підприємству достовірно відобразити фінансовий стан, фінансові результати та грошові потоки підприємства.

Аналіз останніх досліджень, у яких започатковано вирішення проблеми. Формування облікової політики підприємств регулюється декількома нормативно-правовими актами. Загальні підходи щодо вибору, змінення та розкриття облікової політики, що визначені нормативно-правовими актами з бухгалтерського обліку і фінансової звітності, досліджено у наукових працях Л. Ловінської, С. Свірко, А. Загороднього, Ф. Бутиця, С. Голова, Ю. Кузьмінського, М. Пушкаря, П. Житнього, С. Кузнецової та ін.